

Nuori Herman julistamassa 1965.

Rainer Lindeman

HERMAN BLOMERUS

Jumalan palvelija
viidellä
vuosikymmenellä

Nimi Herman Blomerus on monelle tuttu. Tutuksi se on vuosien varrella tullut mm. musiikin kautta. Tumma ja pehmeä ääni muistetaan Romanos-kvartetin ajoilta sekä hänen useista sooloäänitteistään. Herman tunnetaan myös siitä, että hän on vuosien ajan toiminut eri seurakuntien pastorina aina Kanadassa myöten.

Muistot Karjalassa

Aika Karjalassa ennen sotia on jäänyt monen romanin mieleen eräänlaisena onnen aikana.

– Ennen, kun tultiin yhteen, keitettiin kahvit ja jokainen haki kärryistään tai reestään ruokaa ja kaikki pantiin yhteen. Naiset juttelivat omassa porukassaan, miehet porisivat keskenään ja lapset leikkivät. Yhdessäolohetket olivat juhlaa, joka päättyi siihen, että alettiin miettiä, mistä löytyisi seuraava yösiija.

Herman Blomerus muistelee, että heidän perheensä ei siihen aikaan paljoa kiertellyt. Karjalassa heillä oli oma talo ja vain kaupankäynti laittoi liikkeelle, muuten viihdyttiin paikallaan.

Sodan jälkeen suurin osa romaneista kiersi paikasta toiseen. Muutkin, mutta varsinkin ne perheet, jotka olivat joutuneet lähtemään Karjalasta sodan jälkiselvittelyjen takia.

– Kaiholla muisteltiin vanhoja hyviä aikoja. Oli omat paikat ja kylät, oltiin

tuttuja kaikkien kanssa. Tehtiin talon väen kanssa maatöitä tarpeen mukaan. Milloin oltiin perunapellolla, milloin koottiin viljaa yhdessä. Karjalaiset ja romanit viettivät suloista yhteiselämää. Joku evakkoon joutunut karjalainen voivotteli kotitalon jääneen rajan taakse, niin kiire oli ollut lähtö, että myllyt, pellot ja kaikki jäi. Siihen romanimies otti kantaa omasta näkökulmastaan. ”Elä hyvä mies tuosta ole millänsäkään, miulta jäi koko Karjala”. Näin vahvasti Karjalan kaaleet sen kokivat, muistuttaa Herman.

Kekkonen puuttuu asiaan

Herman Blomeruksen mieleen on lähtemättömästi jäänyt tapaus kaukaa 1950-luvulta. Urho Kekkonen vaikutti silloin pääministerinä ja niin uskomattomalta kuin asia saattaa tuntua, Kekkosella oli ratkaiseva merkitys Blomerusten elämään.

– Oli kova pakkanen, kun istuin hevosen vetämässä reessä. Oli lähdetty Lieksasta kohti Kuhmoa. Siellä päin oli paljon savottakämppejä ja isällä oli ajatus elättää perheensä tekemällä kauppaa.

Hevosen hengitys näkyi huuruina, reen jalakset kannattelivat romaniperhettä ja sen pientä omaisuutta. Toiveet olivat kuitenkin korkealla. Ajateltiin, että kohti parempaa oltiin menossa. Kävi kuitenkin niin, että virkavallan raskas käsi pysäytti perheen matkan.

– Kuhmon nimismies oli kuullut, että romaneja on tulossa hänen alueelleen. Se ei ollut hänen mieleensä, ja siksi hän lähetti poliisipartion katkaisemaan meidän tiemme.

Virkavallan edustajat ilmoittivat kylmästi, että nimismies ei halunnut romaneja Kuhmoon. Joten ei auttanut kuin kääntyä takaisin. Hermannin isän kommentti-kaan ei paljoa auttanut. ”On se kumma juttu, että minä kelpasin molempiin sotiin, mutta nyt en saa valita paikkaa, missä asua”. Romaniperheen reki siis muutti suuntaa, mutta asia ei jäänyt siihen.

– Isä etsi sellaisen talon, missä isäntä oli hyvä kynämies ja kirjoitutti kirjeen Kekkoselle.

Kirjeestä kävi ilmi, että kyseessä oli romanimies, joka oli käynyt lävitse molemmat sodat, mutta jonka pääsyn Kuhmoon oli paikallinen nimismies estänyt.

– Kirje meni Kekkoselle ja tämä toimi sen perusteella. Hän lähetti nootin Oulun läänin maaherralle. Tämä puolestaan antoi nootin Kuhmon nimismiehelle. Tälle ei jätetty muuta vaihtoehtoa kuin pyytää anteeksi ja päästää perhe Kuhmoon. Herman muistelee Kuhmon aikaa lämmöllä.

– Kuhmossa sain elää lapsuuteni herkimmän ajan. Minulla on sieltä todella hyvät muistot, niin kirkonkylän kansakoulusta kuin muustakin. Oli ihanaa, kun ei tarvinnut liikkua paikasta toiseen, vaan oli oma talo.

Blomeruksilla meni taloudellisestikin melko hyvin. Arne-isä teki hevosaup-

paa pääasiassa savottakämpillä.

– Isä oli äveriäs siihen aikaan, oli isot tallit ja kuorma-auto.

Siihen aikaan romaneita syytettiin usein, että heillä oli kiertäminen verissään. Herman Blomerus ei väitettä allekirjoita.

– Muistan, miltä tuntui, kun Kuhmosta saimme oman paikan. Tuntui hyvältä olla paikallaan. Kyllä kiertäminen oli pakon sanelemaa. Jos romaneilla olisi ollut mahdollisuus, oltaisiin asetettu aloilleen ja laitettu lapset kouluun, niin uskon.

Herman muistelee lapsuuttaan lämmöllä, se oli turvallista aikaa.

– Ei meillä oltu varsinaisesti uskovia, mutta kylläkin Jumalaa pelkääväisiä. Varsinkin äiti oli hyvin herkkä. Hän kuunteli aamu- ja iltahartauksia ja murtui usein niiden aikana. Jälkeenpäin sain tietää, että pappa Hermannin oli uskovainen ja jopa Pyhällä Hengellä täytetty mies.

Lapsuuden aika rakensi Hermanin sisäisen maailman ehjäksi ja kokonaiseksi.

– Kaikille sisaruksille jäi Kuhmon ajasta hyvä mieli. Sen jälkeiset tapahtumat olivatkin sitten aivan muuta. Koti meni ja uutta ei saatu. Me jouduimme lastenkotierteeseen. Se oli äidille kova paikka, sen kautta Jumala puhutteli häntä ja äiti tulikin uskoon 1960-luvun alussa.

Aika Kauniaisissa

Muutaman vuoden päästä Aarne teki päätöksen, joka vaikutti koko perheen elämään.

– Kuhmon paikka myytiin ja muutettiin etelään.

Ei siis muuta kuin perheen omistaman auton nokka suunnattiin Helsinkiä kohti.

Herman teltalla yhdessä työtoverinsa Juhani Erikssonin (vas.) kanssa 1960-luvulla.

Poliisin pysäyttämäksi jouduttiin tälläkin kertaa.

– Meillä oli sellainen kuusi metriä pitkä Nallesi. Yksi osa oli rakennettu meillemme pojille, yksi osa eläimille ja koppiosa oli varattu isälle ja äidille ja pienemmille lapsille. Käpylän raviradan kohdalla tuli pysähdys.

Poliiseja kiinnosti tavattomasti, mihin moinen kuorma oli matkalla. Kun he sitten kuulivat, että oltiin matkalla Katajanokalle, Piirasta tapaamaan, vastaus tyydytti virkavaltaa.

Etelässä talojen hinnat olivat kuitenkin aivan eri tasolla kuin Kuhmossa, joten rahat eivät riittäneet oman paikan ostoon. Hevoskaupatkaan eivät enää tuottaneet samalla tavalla, joten oltiin aivan uudessa tilanteessa.

– Virkavalta oli siihen aikaan hyvin tiukka lasten koulunkäynnistä. Jos vaan nähtiin kaaleita, joilla oli kouluikäisiä lapsia, asiaan tartuttiin ponnekkaasti. Lapsen oli toimitettava kouluun tavalla tai toisella. Meille kävi samalla tavalla ja isä otti yhteyttä Piiraiseen, joka toimi Mustalaislähetyksen toiminnanjohtajana ja oli entisiä kuhmolaisia. Hän lupasi järjestää asian. Miehellä oli varmaan tiedossa, että minä pääsisin veljeni kanssa Kauniaisiin lastenkotiin.

– Poliisit sanoivat, että viekää vaan lapset sinne, niiden täytyy päästä kouluun. Pääsimme Roopen kanssa Kauniaisiin ja siskot Sofialehtoon. Vuosi oli varmaan 1962.

Herman oli Kauniaisissa useamman vuoden. Vanhemmat olivat tällä välin onnistuneet hankkimaan rintamamiestilan Mäntyharjulta, ja poika olisi päässyt kotiin, mutta hän viihtyi niin hyvin Kauniaisissa, että päätti jäädä. Kauniaisten ajalla oli ratkaiseva merkitys Hermannin elämässä, hengelliset asiat tulivat ensin lähelle ja sitten tapahtui omakohtainen uskoontulo.

– Kävin Kauniaisten raamattukoululla usein. Urho Muroman saarnojen alla tulin synnintuntoon.

Yksi ilta lastenkotiin tuli raamattukoululla opiskeleva nuorisohjaaja pitämään pojille iltahartautta. Tämä pyysi romanipoikia laulamaan muutaman laulun. Nämä tekivät työtä käskettyä, ja komeasti laulu kaikui. Olihan asialla tulevia ammattilaisia, Hermannin lisäksi tulevan Hortto Kaalon -yhtyeen jäseniä.

– Oli se mahtava tunne, kun laulettiin moniäänisesti ja tosissaan. Mieleen on jäänyt, että ainakin ”Kiitos sulle Jumalani” oli ohjelmistossa.

Iltahartauden pitämisen jälkeen nuorukainen tuli poikien huoneeseen ja alkoi jutella Hermannille.

– Sanoma oli yksinkertainen. Hän kysyi, tiesinkö, että Jeesus rakastaa minua ja otti sen jälkeen esille Johanneksen evankeliumin kolmannen luvun jakeen kuusi-toista. Niin mielenkiintoiselta se kaikki tuntui, että lähdin hänen kanssaan saman tien raamattukoululle.

Siellä nuori romanipoika polvistui ensimmäisen kerran ja pyysi Jeesukselta syntejään anteeksi. Vuodet eivät vielä painaneet, taivastielle lähtevä oli ehtinyt nähdä vasta viisitoista kesää.

Kauniaisten aika on sekin jäänyt miehen mieleen hyvänä aikana, koti oli kaunis ja ilmapiiri hyvä. Asiat olivat kohdallaan ja pojista pidettiin huolta.

– Meillä oli tosi hyvä keittäjä ja kodin johtaja oli Jumalaa pelkäävä mies. Olen usein kiittänyt Taivaan Isää siitä ajasta.

Kauniaisissa ollessaan poika kävi rippikoulun ja oli muutenkin aktiivisesti mukana luterilaisen kirkon toiminnassa. Osa pojista alkoi tupakoida ja alkoholiakin käytettiin. Jumala varjeli Hermannin kaikelta tältä. Itse hän kokee, että Herralla oli alusta asti suunnitelma hänen elämänsä.

– Omalla tavallaan myös urheilu piti minut suoralla reitillä. Olin ihan nuoresta pojasta lähtien kiinnostunut urheilusta ja harrastin säännöllisesti esimerkiksi hiihtoa. Kunnosta pidettiin muutenkin huolta, koulupäivän loppumisen jälkeen oli usein vuorossa viiden kilometrin lenkki.

Kilpailuissakin käytiin, mies muistaa osallistuneensa esimerkiksi Uudenmaan piirin mestaruuskilpailuihin.

Ase povitaskussa

Herman Blomerus oppi käymään Helsingin Saalemissa rukouskokouksissa. Ensin junalla Kauniaisista Helsinkiin ja sitten rautatieasemalta raitiovaunulla määränpäähän. Omaksi ja muiden iloksi pojalla oli tapana laulaa oppimiaan hengellisiä lauluja.

– Lauoin raitsikkapysäkillä, kun paikalle tuli mies, joka kyseli, mistä minä lauloin. Vastasin, että Jeesuksesta. Mies alkoi tilittää, kuinka raskasta hänen elämänsä on. Hän valitti, että vaimo oli joutunut mielisairaalaan ja lapset lastenkoitiin. Itse hän oli työtön ja alkoholisoitunut, ei kuulemma ollut mitään syytä elää. Mies uhkasi päättää päivänsä pyssyllä, jonka oli ostanut tarkoitusta varten. Minä siihen, että älä hyvä mies tee mitään tuollaista ja pyysin mukaani Saalemiin.

Herman vakuutti, että Jeesus pystyisi auttamaan ja saikin miehen matkaansa. Kun kaksikko saapui Saalemiin, siellä oli paljon ihmisiä rukoilemassa.

– Menin saarnaaja Kai Antturin luokse ja kysyin, mitä nyt pitäisi tehdä. Kai ilmoitti seurakunnalle, että paikalle on tullut mies, joka hautoo itsemurhaa. Sitten hän kehotti kaikkia rukoilemaan miehen puolesta. Ihmiset polvistuivat ja pyysivät Jumalaa puuttumaan tilanteeseen.

Herman katseli, miten Kai Antturi rukoili miehen vieressä ja tuskastui, kun mitään ei näyttänyt tapahtuvan.

– Kai kertoi jälkepäin, että oli alkanut kuvittelemaan itseään vastaavaan tilanteeseen. Se oli murtanut ja pistänyt tosissaan rukoilemaan, että Jeesus pelastaisi ja vapauttaisi miehen. Taivas laskeutui siihen hetkeen ja Jumalan kirkkaus tuli. Jotakin tapahtui miehen sisimmässä, hän nousi ylös, ojensi pistoolin Antturille ja ilmoitti, että ei enää tarvinnut sitä. Mies tuli siinä ihanasti uskoon.

Serkukset Herman ja Rudi Blomerus (myöh. Roth) laulamassa 1965.

– Me lähdimme siitä kolmistaan Pengerkadun poliisilaitokselle. Pyssymies selitti konstaapelille itsemurha-aikeensa. ”Tämä poika toi minut Saalemiin, jossa annoin elämäni Jeesukselle”. Samalla hän ojensi aseensa virkavallan edustajalle. Minä jatkoin siihen, että kyllä Jeesus voi pelastaa konstaapelinkin. Tämä hermostui ja ilmoitti kiireesti, että minun läsnäolonni oli siinä tilanteessa vallan tarpeeton.

Kotiseurakunnaksi Helsingin Saalem

Helluntaiseurakuntaan kuuluva Mandi Setälä vieraili usein Kauniaisissa ja hänestä tuli Herman Blomeruksen hengellinen äiti. Ei siis ihme, että helluntaiseurakunnasta tuli pojan hengellinen koti.

– Saalemissa koin, että tänne minä haluan kuulua. Jo saman vuoden juhannuksena minut kastettiin Katinalassa juhannuskonferenssin aikaan. Vähän sen jälkeen olin siellä raamattuopiston alakerrassa rukoilemassa ja täytyi Pyhällä Hengellä. Samalla näin ilmestyksen Jeesuksen rististä, hänen kärsimyksensä ja rakkautensa määrästä.

Tässä tilanteessa Herman sai kutsun evankeliumin työhön. Hän oli vasta 16 vuotta täyttänyt, mutta kutsu oli niin kirkas ja selvä, että hän ei myöhemminkään sitä epäillyt.

– Syyskuussa samana vuonna liityin Helsingin Saalemiin. Oli hienoa olla mukana toisten kanssa todistamassa ja laulamassa Jeesuksesta. Kitaraakin soitin, vaikka ei se varmaan niin erikoista ollut. Käytössä oli vanha venäläinen kapistus.

Romanilähetysten telttatyöryhmä vuodelta 1968: Feija Grönfors (vas.), Herman Blomerus, Heimo Hagert ja Olavi Lindeman

Muutamia lauluja sentään pystyttiin senkin säästyksellä esittämään.

Nuorukaisella oli palava halu lähteä kokoaikaiseen evankeliumin työhön ja siksi hän meni tapaamaan seurakuntansa paimenta, Eino Mannista. Vastanotto ei ollut ihan sellainen, mitä poika olisi toivonut.

– Seisoin veli Mannisen pöydän edessä arkana ja kysyin voisinko lähteä kokoaikaiseen evankeliumin työhön. Manninen kysyi, olenko vielä tehnyt maallista työtä. Jouduin vastaamaan kieltävästi, koska olin vasta nuori. Kerroin, että minulla on halu ja sisäinen palo tehdä evankeliumin työtä. Eino Manninen ei antanut periksi, vaan kehotti menemään ensin maalliseen työhön ja näyttämään, että kykenen pysymään työpaikassani. Mietin kävellessäni, että voi noita veljiä, kun eivät ymmärrä toisen kutsua ja paloa, vaan kehottavat maalliseen työhön.

Herman sai töitä Akvilan mustelaboratoriosta Helsingin Töölöstä. Siellä vierähti tovi.

– Joskus musteletkut räjähtelivät ja minä olin musteessa yltä päältä. Kävelin koitiin Topeliuksenkatua ja ajattelin, että tässä sitä vaan kävellään yltä päältä musteessa, vaikka olisi halu julistaa evankeliumia. Työn ohessa todistelin Saalemin ympäristötilaisuuksissa ja tein yhteistyötä Matti Vuorisen kanssa, joka silloin toimi Saalemin nuorisotyöntekijänä.

Pohjois-Karjalan kautta Larsmon lähetyskouluun

Aikaa kului ja nuorukainen nähtiin jälleen kerran Eino Mannisen työpöydän edessä. Herman kysyi Manniselta, että miten nyt. Hän oli ollut töissä toista vuotta. Voisiko hän tehdä evankelointimatkan Pohjois-Karjalaan?

– Manninen nousi pöytänsä takaa ja ojensi kätensä. Leuka vavisten Eino toivotti minulle siunausta ja sanoi, että jos olet Herran kutsuma ja hengissä selviät, tee matka. Herman sai mukaansa Lehtosen Vikin välityksellä kirjallisuutta ja lehtiä, joita hän jakoi tilaisuuksien yhteydessä. Toki Herman oli säästänyt varoja myös palkastaan. Hermannin ensimmäinen evankelointimatka oli hänelle merkityksellinen. Matkan aikana myös sukulaisia tuli uskoon.

Syksyllä 1964 Herman ja Rudi Blomerus (nyk. Roth) aloittivat opiskelut Kattinalan raamattuopistolla. Tämä oli miehille rikastuttava ja siunaava kokemus.

– Armeijan jälkeen menin Larsmon lähetyskouluun. Siellä vierähti kolme lukukautta. Opiskelin Suomen kielioppia, lähetystyöhistoriaa ja pitkän englannin. Sain Helsingin Saalemilta Larsmon opiskelun ajan pientä tukea.

Vuonna 1966 Hermannin suuri odotus palkittiin ja hänet siunattiin evankeliumin työhön Pietarsaaren talvipäivillä.

Teltha- ja romanityö alkaa

Hertta ja Einar Virjosta tuli pojalle eräänlaiset sijaisvanhemmat. Hän jopa asui jonkin aikaa heidän kotonaan. Samalla se tiesi sitä, että romanien parissa tehtävä työ ja sen tarve tuli hyvin lähelle.

– Päivittäin jaettiin sitä näkyä ja niin tuli minullekin sydämen asiaksi tehdä työtä oman heimoni parissa. Se valtasi minut hyvin voimakkaasti, enkä minä ilman sitä kokemusta olisikaan kestänyt kaikkea sitä, mitä tulevaisuus toi tullessaan. Hertan isä, Pekka Lattu, toimi eduskunnassa pikakirjoittajana. Hän oli erittäin suorasanainen ja temperamenttinen. Hertta oli perinyt isänsä luonteen. Hän sanoi mielipiteensä ketään kumartelematta, mikä sai aikaan sen, että hänet välillä ymmärrettiin väärin. Kyllä Virjot olivat kuitenkin Jumalan ihmisiä sanan varsinaisessa merkityksessä.

Herman Blomerus on jo ehtinyt näkemään pitkän matkan elämää. Siitä kertoo sekin, että hän oli mukana Pieksämäellä vuonna 1964, kun siellä olivat kansainväliset romanijuhlat.

– Olin siihen aikaan nuori, joten en oikein ymmärtänyt tapahtuman merkitystä ja syvyyttä. Sen muistan, että juhlat olivat mahtavat. Puhujia, laulajia ja soit-

tajia oli Ranskasta asti. Jälkeenpäin kuulin, että Einar ja Hertta olivat saaneet vaikutteita yhdistyksen perustamiseen juuri Ranskasta. Herman oli tapahtuman osallistujien nuoremasta päästä ja nautti erityisesti siitä, että koolla oli sellainen määrä uskovia romaneja. Pian tapahtuman jälkeen perustettiin Suomen Vapaa Evankeelinen Romanilähetys Vihtavuorella, jossa myös Herman oli perustajajäsen. Samana vuonna ilmestyi järjestön ensimmäinen Elämä ja Valo -lehti ja kohta alkoi myös telttatyö. Teltta hankittiin vuonna 1965, mutta ei autoa sen kuljettamiseen.

– Ei meillä ollut penkkejäkään eikä rahaa näiden kaikkien asioiden hankkimiseen. Ensimmäinen telttasarja oli tarkoitus järjestää Lappeenrannassa. Poikkesin kotona Kouvolassa ja kerroin ongelmat isälle. Aarne lähti käymään kaupungin varastolla ja sieltä löytyi käytöstä poistettu Morris-merkkinen pakettiauto, joka oli toiminut työmiesten kuljetusautona. Siinä oli laveriset penkit ja se oli ihan kunnossa. Isä maksoi siitä muistaakseni 500 markkaa ja minä lupasin toimittaa hänelle rahat myöhemmin.

Kun telttaa pystytettiin Lappeenrantaan, ilma ei ollut kovin suosiollinen. Kokemustakaan ei moisesta puuhasta paljoa ollut, ja kun Saimaalta vielä kävi kova tuuli, vähäinen pystyttäjien joukko oli todellisessa haasteessa. Pystyyn teltta sentään lopulta jäi.

– Minä toimin niin telttamestarina kuin julistajanakin. Iso teltta vaati ehdottomasti vahvistinlaitteet, eikä niitä tietenkään ollut. Kiersin kaikki Lappeenrannan osto- ja myyntiliikkeet ja onnistuin hankkimaan paristokäyttöisen vahvistinlaitteen ja mikrofonin.

Jos oli ongelmia Lappeenrannassa, niin ei kaikki Simpeleelläkään ollut yksinkertaista. Kuulijoita oli paikalla runsaasti. Teltan varustukseen ei vielä siinä vaiheessa kuulunut penkit, väki tuli tuolit mukanaan.

– Kaikki muu oli kunnossa, mutta mikkiä ei saatu paikalleen. Läheisen navetan takana olevasta lantakasasta lainattiin talikko ja se lyötiin pystyyn puhujanpöntön eteen ja siihen köytettiin narulla mikrofoni. Ihan toimiva ratkaisu sekin. Vielä samana kesänä saatiin penkit yhdeltä vapaakirkolliselta veljeltä, jolla oli puusepän firma.

Väkeä riitti telttakokouksiin, oli herätystä ja ihmisiä tuli uskoon. Se osoitti niin Herman Blomerukselle kuin hänen työtoverilleen, Hemmi Hagertillekin, että työ ja näky oli Jumalasta. Samoin kuin hiukan myöhemmin mukaan tulleelle Olavi Lindemanille.

– Kyllä me vastustakin koettiin ja saatiin huomata, että henkivalloissa käytiin kovia taisteluja. Ei siinä ollut kysymys pelkästään meidän menemisistämme ja tekemisistämme. Valtavia voittoja kumminkin tuli. Tilaisuuksissa kävivät niin kaaleet kuin kaajeetkin. Molempia tuli uskoon.

Yleisesti seurakunnat ottivat miehet avosylin vastaan ja järjestivät majapaikat ja ruokailun. Järjestön nimessä oli alku aikoina sana ”vapaa”, tarkoitus oli näin

Herman palvelemaan yhdessä rakkaan työtoverinsa Niilo Mäenpään kanssa.

Herman Blomerus ja Henry Hedman
saapasvaatteet yllään.
Valokuva: Kaarle M. Nymanin kuva-arkisto.

osoittaa, että kaikki vapaiden suuntien seurakunnat olisivat tervetulleita mukaan.

– Jostain syystä helluntaiherätys ei ollut silloin varauksettoman avoin tälle lähetykselle. Jälkeenpäin kävi ilmi, että suhtautumisen takana oli muutamia työntekijöitä, jotka olivat voimakkaasti seurakuntalinjan takana. Heidän mielestään ei tarvittu erillistä yhdistystä, riitti, kun oli paikallisseurakunnat ja yhteinen herätysliike. Vapaakirkon puolella oltiin paljon avoimempia.

Kävi kuitenkin niin, että työn menestys ja sen yllä lepäävä hengellinen siunaus raivasivat ennakkoluuloja ja avasivat ovet myös helluntaiherätyksen puolella.

– Pyhän Hengen läsnäolo oli työn alkuaikoina läsnä todella voimakkaasti, se oli aivan käsin kosketeltavaa. Meillä ei juuri ollut teologista koulutusta tai tietoa, mutta kun me saarnasimme, ihmiset tekivät parannusta. Se voima sai meidät jatkamaan. Olavi Lindemanin kanssa kierrettiin monet kesät näin, ja välillä läpi vuodenkin pitämässä kokouksia.

Jumala on riittävän voimakas

Herman Blomerus ja Olavi Lindeman pitivät hengellisiä kokouksia monella paikkakunnalla, myös Pietarsaassa.

– Siellä oli herätystä siihen aikaan. Pyhän Hengen läsnäolo oli niin valtava, että puhui siellä kuka tahansa, niin ihmisiä jättäytyi joukolla. Mieleepi on jäänyt tilaisuus, joka pidettiin Suokadulla. Kammarissa oli mies, joka hankasi vastaan ja suorastaan puuskutti vihaisen näköisenä koko tilaisuuden ajan. Kokouksen jälkeen mies selitti, että hänkin olisi valmis lähtemään taivastielle, ellei olisi yhtä asiaa. Vanhan tapahtuman vuoksi hän oli täynnä vihaa. Hän ei pystynyt antamaan sitä anteeksi.

Sen verran mies kuitenkin antoi periksi, että teki lupauksen. Jos Jumala olisi niin voimakas, että pystyisi vapauttamaan hänet tupakanhimosta, niin hän antaisi anteeksi ja lähtisi seuraamaan Jeesusta.

– Tehtiin sellainen sopimus, että jos hänen ei tarvitse seuraavana yönä polttaa yhtään tupakkaa, seuraavana iltana hän jättäytyy. Jälkeenpäin mies kertoi, että oli koko yön kuin tulisilla hiilillä. Tupakat olivat olohuoneessa uunin vieressä ja hän yritti monta kertaa ojentaa kättään ottamaan savukkeen. Käsi ei suostunut tottelemaan, se oli kuin halvaantunut. Seuraavana iltana mies toimi sopimuksen mukaan ja hänestä tuli väkevä Jeesuksen todistaja. Tämä mies oli Gunnar Svarts, jota kutsuttiin myös nimellä Intti.

”Mustalaiskuningas”

1960- ja 70-lukujen vaihteessa oli Uudellamaalla ja Helsingissä voimakas romaniherätys, joka tempaisi mukaansa ihmisiä kaikenlaisista taustoista. Yksi heistä oli Kalle Hagert, jota media siihen aikaan kutsui ”mustalaiskuninkaaksi”.

– Kalle totesi todistuksessaan seuraavalla tavalla: ”Te tunnette minut ja tiedätte, että minulla on ollut tämän maan parhaat lämminveriset. Kuitenkin se, mitä minulla on nyt, on paljon arvokkaampaa”.

Näkinkujalla pidettiin raamattutunteja romaneille ja sinne kokoontui valtava joukko vanhempia romaneita. Oli siellä tietysti nuorempiakin, muiden joukossa Hedmanin ja Valeriuksen Henkat, joita kutsuttiin myös Isoksi ja Pikku-Henkaksi sekä Herman.

- Ihan hyvä, että siellä pystyttiin käsittelemään asioita, jotka erityisesti koskivat romaneja. Ensio Mustosen raamattutunnit olivat antoisia ja rakentavia. Ne olivat todella hyödyksi vasta uskoon tulleille romaneille.

Lähetystyö

Herman kantoi lähetyskutsua ja ajatteli vakavissaan lähtevänsä kansainväliseen romanityöhön. Tukea tälle ajatukselle hän ei juuri saanut. Itse piti hoitaa niin

opiskelut kuin varojenkin hankkiminen tähän kaikkeen.

– Kun lähdin Englantiin kielikouluun, myin autoni. Opiskelemisen lisäksi työskentelin iltaisin majapaikassani ja sain näin ruoan ja asunnon.

Myöhemmin, kun Herman oli taas Suomessa, otti Ranskan romaniherätyksen johtaja Le Cossec häneen yhteyttä ja pyysi lähtemään kiertueelle Eurooppaan.

– Hänen ajatuksenaan oli, että kiertäisimme Ranskassa ja Englannissa ja etsisimme käsiimme niitä romaneja, jotka puhuvat samaa murretta kuin mekin Suomen romanit. Näin sitten tehtiinkin ja samalla matkalla kävimme myös Belgiassa ja Hollannissa. Tarkoitus oli, että jäisin Englantiin näiden ihmisten pariin työtä tekemään Ranskan romanien kannatuksella. Yhteyttä ei kuitenkaan saatu syntymään, enemmänkin tutuksi tulivat elämäntapamustalaiset, eli ”travel people”.

Herman totesi, että Suomen romanimurteella ei pärjää muualla kuin Savossa ja Pohjois-Karjalassa.

Ennakkoluuloja

Suomessa oli ennakkoluuloja romaneita kohtaan, eivätkä seurakunnat olleet vapaita ennakkoluuloista nekään. Romaneiden uskoontuloon ja varsinkin uskossa pysymiseen suhtauduttiin varauksellisesti.

– Seurakuntien työntekijöiden keskuudessa laskettiin romaneista leikkiä, että heidän pitäisi päästä taivaaseen välittömästi uskoon tultuaan.

Herman myöntää reilusti, että positiivisiakin poikkeuksia joukossa oli ja sen, että romanit itsekin vaikuttivat näihin asenteisiin.

– Pohjois-Karjalassa oli saarnaaja Toivo Marttala puuhamiehenä, kun erästä romaniperhettä autettiin taloudellisesti. Kävi kuitenkin niin, että romaniperhe rahan saatuaan vaihtoi paikkakuntaa. Tämä oli Marttalalle jonkinasteinen pettymys. Kun minä sitten tein tuoreena evankelistana matkan sille alueelle, niin sieltä ei tullut minkäänlaista tukea. Ajateltiin, että romaneiden parissa tehtävä työ on rahojen haaskausta.

Toivo Marttala oli helluntaiherätyksen johtavia veljiä ja hänen negatiivinen kokemuksensa varmasti vaikutti taustalla.

Vuonna 1977 Kanadan suomalaiset helluntailaiset kutsuivat Toivo Marttalan ja Hermannin puhuja- ja musiikkivieraaksi konferenssiinsa ja pitämään tilaisuuksia eri puolilla Pohjois-Amerikkaa. Mistään pistäytymisestä ei ollut kyse, sillä matka kesti kaikkiaan kolme kuukautta.

– Jännitin lähtöä Marttalan kanssa, koska tiesin hänen suhtautumisensa romaneihin.

Matkalle lähdettiin yhdessä ja kun oltiin majoitettuna suomalaiskodissa Montrealissa, sattui jotakin, joka muutti saarnamiehen asenteen romaneja kohtaan.

– Olin pesemässä paitaani ja samalla kysyin Marttalalla olisiko hänelläkin pyy-

kättävää paitaa. Pesisin sen samalla.

Se oli repliikki, joka avasi lukkiutuneen tilanteen ja sai aikaan rakentavan keskustelun. Marttala kertoi omia pettymyksiään romanityön rintamalta ja myönsi myös suoraan, että hän oli pahoittanut mielensä Kari Harrin opiskelujen keskeyttämisestä ja lähdöstä romaneiden kieseille. Saarnamies oli yrittänyt puheillaan estää tapahtumat ja saada hänet jatkamaan opiskelujaan, mutta Karilla oli kutsu, eikä hän siitä luopunut.

– Kerroin Marttalalle, että tietääkö hän, kuinka Kari Harri söi romaneiden ruokaa, nukkui heidän kodeissaan ja julisti heille evankeliumia. Sadoittain romaneita tuli uskoon ja monet heistä ovat jo voittajana perillä. Marttala puhkesi tämän kuultuaan kyyneliin ja oli kovasti otettu. Meistä tuli Marttalan kanssa itse asiassa parhaat toverit sen kolmen kuukauden aikana.

Savon maakuntajuhlilla Marttala tuodessaan terveisiä Pohjois-Amerikan matkaltaan totesi, että hänellä ei ole koskaan ollut niin mukavaa ja sopivaa matkakumppania kuin Herman oli.

Lähteet:
EV-lehden artikkelit
Elämä ja Valo ry:n arkisto
Herman Blomeruksen haastattelu